

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

5 Σεπτεμβρίου 2022

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4678

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 104182/Δ2

Τροποποίηση της υπό στοιχεία 102474/Δ2/20-08-2021 υπουργικής απόφασης «Ομάδες και κλάδοι μαθημάτων, τρόπος και χρόνος εξέτασης και βαθμολόγησης, ορισμός και υποχρεώσεις επιτηρητών, υποχρεώσεις μαθητών κατά τη διάρκεια της εξέτασης, τρόπος διατύπωσης των θεμάτων, βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων, αναβαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων του Γενικού Λυκείου, τρόπος φύλαξης των γραπτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα» (Β' 4134).

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1) Τις παρ. 9 και 11 του άρθρου 1 του ν. 2525/1997 «Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις» (Α' 188) όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 2909/2001 (Α' 90).

2) Τις περ. ε, στ και θ της παρ. 9 του άρθρου 8 του ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 167).

3) Την υποπερ. ββ της περ. α της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 3966/2011 «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων "ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ" και λοιπές διατάξεις» (Α' 118).

4) Την περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 4186/2013 (Α' 193).

5) Το άρθρο 90 του κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98) το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

6) Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

7) Το π.δ. 84/2019 με θέμα «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123).

8) Το π.δ. 2/2021 με θέμα «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).

9) Την υπό στοιχεία 168/Υ1/08-01-2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Ζωή Μακρή» (Β' 33).

10) Την υπό στοιχεία 102474/Δ2/20-08-2021 (Β' 4134) υπουργική απόφαση.

11) Την υπ' αρ. 43/04-08-2022 πράξη του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

12) Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σύμφωνα με την υπό στοιχεία Φ.1/Γ/423/102125/Β1/22-08-2022 εισήγηση του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143) της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Τροποποιούμε την υπό στοιχεία 102474/Δ2/20-08-2021 υπουργική απόφαση «Ομάδες και κλάδοι μαθημάτων, τρόπος και χρόνος εξέτασης και βαθμολόγησης, ορισμός και υποχρεώσεις επιτηρητών, υποχρεώσεις μαθητών κατά τη διάρκεια της εξέτασης, τρόπος διατύπωσης των θεμάτων, βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων, αναβαθμολόγηση των γραπτών δοκιμίων προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων του Γενικού Λυκείου, τρόπος φύλαξης των γραπτών και κάθε άλλο σχετικό θέμα» (Β' 4134) ως προς τον τρόπο αξιολόγησης των μαθημάτων του άρθρου 5 στα κάτωθι Κεφάλαια:

«Α. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία/Αρχαία Ελληνικά».

«Δ. Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία».

«Ε. Ιστορία».

«ΣΤ. Λατινικά».

«Ζ. Μαθηματικά».

«Η. Φυσικές Επιστήμες (Φυσική, Χημεία, Βιολογία)».

«Θ. Πολιτική Παιδεία, Οικονομία».

«ΙΑ. Εφαρμογές Πληροφορικής, Εισαγωγή στις Αρχές της Επιστήμης των Η/Υ, Πληροφορική».

Επομένως το άρθρο 5 της ανωτέρω υπουργικής απόφασης διαμορφώνεται ως εξής:

και να τίθενται περιορισμοί στην έκταση των απαντήσεων (όπου χρειάζεται). Το νοηματικό περιεχόμενο του μη λογοτεχνικού κειμένου είναι συναφές με κάποια από τις θεματικές ενότητες που ορίζονται στην εξεταστέα ύλη. Το πρώτο θέμα σχετίζεται με το μη λογοτεχνικό κείμενο και περιλαμβάνει τρία ερωτήματα, διαφορετικά μεταξύ τους, με δυνατότητα κάποιο/κάποια από αυτά να είναι κλειστού τύπου και με ενδεχόμενη αιτιολόγηση της απάντησης. Το πρώτο ερώτημα αφορά την κατανόηση του κειμένου ή τη συνοπτική απόδοση των απόψεων-θέσεων που διατυπώνονται για ένα από τα πραγματευόμενα στο κείμενο θέματα. Το δεύτερο ερώτημα αφορά την οργάνωση του λόγου (συνοχή, συνεκτικότητα, τρόποι ανάπτυξης, συλλογιστική πορεία). Το τρίτο ερώτημα αφορά τη λειτουργία μορφοσυντακτικών δομών του κειμένου, επικοινωνιακές συνθήκες, πλαίσιο, στόχους, σημειωτικούς τρόπους, βασικές κειμενικές λειτουργίες, λεξιλόγιο, υφολογικά στοιχεία, στίξη, γλωσσικές ποικιλίες.

Το πρώτο θέμα βαθμολογείται με 35 μονάδες (10+10+15).

Το δεύτερο θέμα σχετίζεται με το μη λογοτεχνικό κείμενο και αφορά τη γραπτή παραγωγή κριτικού λόγου επί θέματος που απορρέει και προεκτείνει το κείμενο αναφοράς. Με αυτό καλούνται οι μαθητές/-ήτριες να κρίνουν, να σχολιάσουν σημεία του κειμένου ή να ανασκευάσουν θέσεις του, αναπτύσσοντας τεκμηριωμένα τις προσωπικές απόψεις τους. Το μαθητικό κείμενο αναπτύσσεται με τη μορφή κειμένου επιχειρηματολογίας (δημόσια ομιλία, επιστολή, άρθρο) και έχει έκταση 350-400 λέξεις.

Το δεύτερο θέμα βαθμολογείται με 30 μονάδες.

Το τρίτο θέμα συνδέεται με το λογοτεχνικό κείμενο και αφορά τη γλώσσα/μορφή του: γλωσσικές επιλογές, λεξιλόγιο, έγκλιση, ρηματικό πρόσωπο, στίξη, εκφραστικά μέσα, το ύφος και τον τόνο. Το τρίτο θέμα βαθμολογείται με 20 μονάδες.

Το τέταρτο θέμα αναφέρεται στο λογοτεχνικό κείμενο και ζητείται από τους/τις μαθητές/-ήτριες να σχολιάσουν ερμηνευτικά το κείμενο, να παρουσιάσουν την πρόσληψη/ανταπόκρισή τους σε αυτό, να προβούν σε στοχαστικές επισημάνσεις (αποδοχή ή απόρριψη) που αφορούν χαρακτήρες του κειμένου, θέσεις, στάσεις, ιδέες, αξίες, κοινωνικά περιβάλλοντα.

Το τέταρτο θέμα βαθμολογείται με 15 μονάδες.

Τα δύο κείμενα, καθώς και το πρώτο και το τέταρτο θέμα που τα ακολουθούν, λαμβάνονται με κλήρωση από την Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας. Τα υπόλοιπα θέματα ορίζονται από τους/τις διδάσκοντες/-ουσες το μάθημα.

Δ. Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

Στο μάθημα «Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία» στη Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου οι μαθητές/-ήτριες αξιολογούνται σε ενιαία τρίωρη εξέταση στην κατανόηση και παραγωγή λόγου.

Δίνονται στις μαθήτριες και τους μαθητές δύο ή τρία κείμενα, τα οποία δεν εμπεριέχονται στα διδακτικά βιβλία που περιλαμβάνονται στην εξεταστέα ύλη του μαθήματος, συνολικής έκτασης έως τρεις σελίδες, ένα εκ των οποίων είναι λογοτεχνικό, σε ολοκληρωμένη ή

αποσπασματική μορφή, (ποίημα, διήγημα, μυθιστόρημα ή θεατρικό έργο)-τα υπόλοιπα κείμενα μπορεί να είναι σε ολοκληρωμένη, ελαφρώς διασκευασμένη ή αποσπασματική μορφή: δημοσιογραφικά άρθρα, συνεντεύξεις, κριτικές, δοκίμια, επιστημονικά κείμενα, αφίσες με λεζάντα, πληροφοριακά κείμενα με εικόνες, σκίτσα, πίνακες ή διαγράμματα κ.ά., διαφορετικά μεταξύ τους ως προς το κειμενικό είδος, ώστε να αποτιμάται η αναγνωστική ικανότητα των μαθητών και μαθητριών σε ποικιλία κειμενικών ειδών. Τα κείμενα μπορούν να συνοδεύονται από σύντομο εισαγωγικό σημείωμα χωρίς ερμηνευτικά σχόλια.

Για τα κείμενα αυτά τίθενται τέσσερα συνολικά θέματα μέσω των οποίων αποτιμάται η ικανότητα των μαθητών/-τριών να κατανοούν το περιεχόμενο των κειμένων, να ερμηνεύουν και να αξιολογούν στάσεις, αξίες, ιδέες κ.ά. βασιζόμενοι/ες σε στοιχεία των κειμένων, καθώς επίσης να παράγουν ερμηνευτικό και κριτικό λόγο. Τα θέματα προτείνεται να είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας και να τίθενται περιορισμοί στην έκταση των απαντήσεων (όπου χρειάζεται). Το νοηματικό περιεχόμενο των μη λογοτεχνικών κειμένων πρέπει να είναι συναφές με κάποιον ή κάποιους από τους θεματικούς άξονες που προσδιορίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών για τη Νεοελληνική Γλώσσα.

Τα κείμενα συνοδεύονται από τα εξής θέματα:

Το πρώτο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αφορά στη συνοπτική νοηματική απόδοση από τους μαθητές και τις μαθήτριες μέρους ενός κειμένου ή τη συνοπτική απόδοση των απόψεων που διατυπώνονται σε ένα κείμενο για κάποιο ζήτημα.

Το πρώτο θέμα βαθμολογείται με 20 μονάδες.

Το δεύτερο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αναλύεται σε τρία ερωτήματα, διαφορετικά μεταξύ τους, με δυνατότητα κάποιο/κάποια από αυτά να είναι κλειστού τύπου και με ενδεχόμενη αιτιολόγηση της απάντησης. Ένα από αυτά μπορεί να διαιρείται σε δύο υποερωτήματα.

Τα ερωτήματα σχετίζονται με:

- α) την αξιοποίηση του πλαισίου των κειμένων (κοινωνικού, ιστορικού, πολιτιστικού, του χώρου και του χρόνου) με σκοπό την κατανόηση των λόγων και των ενεργειών των υποκειμένων (ατομικών και συλλογικών) που αναφέρονται στα κείμενα, και των σχέσεων μεταξύ τους,
- β) τον εντοπισμό και την ερμηνευτική προσέγγιση σκοπών, στάσεων, βασικών θέσεων και προθέσεων του/των συντάκτη/συντακτών των κειμένων, καθώς και την τεκμηρίωση της βασικής ιδέας του κειμένου,
- γ) την αξιολόγηση της συνάφειας ιδεών, επιχειρημάτων, τίτλων, υπότιτλων, εικόνων κ.ά. με μια θέση, άποψη ή ζήτημα που θέτει το κείμενο και της αποδεικτικής τους αξίας,
- δ) τον εντοπισμό και τη συσχέτιση συγκεκριμένων κειμενικών δεικτών που οργανώνουν το κείμενο ως σημασιοδοτημένη κατασκευή - δηλαδή, οι μαθητές/-ήτριες να εντοπίζουν μέσα στο κείμενο δείκτες (π.χ. λεξιλόγιο, ρηματικά πρόσωπα, στίξη, εκφραστικά μέσα, τρόπους σύνταξης, κ.ά.) και να αναγνωρίζουν τη λειτουργία τους στο κείμενο,

ε) την αναγνώριση και την ερμηνευτική προσέγγιση του τρόπου σύνδεσης και οργάνωσης ιδεών, προτάσεων, παραγράφων ή διαφόρων σημειωτικών τρόπων σε ένα κείμενο, αφού λάβουν οι μαθητές και οι μαθήτριες υπόψη το επικοινωνιακό πλαίσιο και τα κοινωνικά συμφραζόμενα,

στ) τη σύγκριση των μη λογοτεχνικών κειμένων ως προς τις θέσεις, τον τρόπο πραγμάτευσης του θέματος, την πειστικότητα, την αποτελεσματική μετάδοση του νοήματος κ.α.

Το δεύτερο θέμα βαθμολογείται με 35 μονάδες, που επιμερίζονται σε κάθε ερώτημα ανάλογα με τη βαρύτητα τους (15+10+10). Τα υποερωτήματα, επίσης, βαθμολογούνται ανάλογα με τη βαρύτητά τους.

Το τρίτο θέμα σχετίζεται με το λογοτεχνικό κείμενο και αφορά στην παραγωγή ερμηνευτικού σχολίου, με το οποίο επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες, αφενός να αναπτύσσουν κρίσιμα θέματα/ερωτήματα που πραγματεύεται το λογοτεχνικό κείμενο, αξιοποιώντας συνδυαστικά κειμενικούς δείκτες ή και στοιχεία συγκεκριμένου, αφετέρου να τοποθετούνται/ανταποκρίνονται στα θέματα/ερωτήματα αυτά, τεκμηριώνοντας τις προσωπικές τους θέσεις. Η προβλεπόμενη έκταση της απάντησης μπορεί να κυμαίνεται από 100 έως 200 λέξεις.

Το τρίτο θέμα βαθμολογείται με 15 μονάδες.

Στα παραπάνω θέματα χρειάζεται να είναι σαφής και προσεκτική η διατύπωση των ερωτημάτων, ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις στις απαντήσεις των μαθητριών και των μαθητών.

Το τέταρτο θέμα σχετίζεται με τα μη λογοτεχνικά κείμενα και αφορά στη γραπτή παραγωγή κριτικού λόγου, 300 έως 400 λέξεις (ανάλογα με τη βαρύτητα του θέματος), το οποίο ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο (σκοπό, πομπό, αποδέκτες, κειμενικό είδος) και ζητεί από τους/τις μαθητές/-ήτριες την ανάπτυξη τεκμηριωμένης προσωπικής γνώμης, τη συμφωνία ή τη διαφωνία τους με προβλήματα, θέσεις, στάσεις, στερεότυπα, προκαταλήψεις κ.ά. που θέτει το κείμενο/θέτουν τα κείμενα αναφοράς.

Το τέταρτο θέμα βαθμολογείται με 30 μονάδες.

Τα κείμενα καθώς και το δεύτερο και το τρίτο θέμα που τα ακολουθούν λαμβάνονται με κλήρωση από την Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας. Τα υπόλοιπα θέματα ορίζονται από τους/τις διδάσκοντες/-ουσες το μάθημα.

Ε. Ιστορία

1. Οι μαθητές/-ήτριες στην Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου αξιολογούνται στο μάθημα της Ιστορίας σε τέσσερα (4) θέματα, καθένα από τα οποία βαθμολογείται συνολικά με είκοσι πέντε (25) μονάδες, ως εξής:

Το πρώτο θέμα περιλαμβάνει: α) ερωτήσεις «αντικειμενικού τύπου» (1.α.), που βαθμολογούνται με δέκα (10) μονάδες β) εξήγηση, δύο (2) ή τριών (3), ιστορικών όρων/εννοιών (1.β.), που βαθμολογείται με δεκαπέντε (15) μονάδες.

Το δεύτερο θέμα περιλαμβάνει δύο ερωτήσεις σύντομης απάντησης, αναπαραγωγής ιστορικών γνώσεων, (2.α.) και (2.β.) και βαθμολογείται με είκοσι πέντε (25) μονάδες.

Το τρίτο και το τέταρτο θέμα περιλαμβάνουν από μία ερώτηση, καθεμία από τις οποίες βαθμολογείται με είκοσι πέντε (25) μονάδες και αναλύεται σε δύο επιμέρους ερωτήσεις (3.α. και 3.β./4.α. και 4.β.), με τις οποίες ελέγχονται η ικανότητα των μαθητών/-τριών στη σύνθεση των ιστορικών γνώσεων και η κριτική προσέγγισή τους.

Στο τρίτο και το τέταρτο θέμα χρησιμοποιούνται ερωτήσεις επεξεργασίας ιστορικού υλικού, το οποίο δίνεται στους/στις μαθητές/-ήτριες φωτοτυπημένο. Το υλικό αυτό προέρχεται από ιστορικές μαρτυρίες-ιστορικές πηγές, αρχαιολογικές μελέτες, έργα τέχνης, φωτογραφίες, στατιστικούς πίνακες, δημοσιογραφικά άρθρα, χάρτες, διαγράμματα και, γενικότερα, από υλικό το οποίο αποτελεί ιστορικό τεκμήριο ή χρησιμοποιείται ως πηγή άντλησης πληροφοριών για την εξαγωγή ιστορικών συμπερασμάτων. Οι μαθητές και οι μαθήτριες καλούνται να αξιολογήσουν και να αξιοποιήσουν το υλικό των ιστορικών μαρτυριών που τους δίνεται για επεξεργασία βάσει δεδομένων κριτηρίων, τα οποία μπορεί να αφορούν σε ανάλυση ή σύνθεση αιτιών ή συνθηκών, αποτίμηση της δράσης προσώπων, αξιολόγηση αποτελεσμάτων, συγκριτική προσέγγιση διαφορετικών απόψεων, καθώς και σε αποτίμηση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας επιμέρους πληροφοριών. Οι απαντήσεις πρέπει να συνδυάζουν σε κάθε περίπτωση τις πληροφορίες που προκύπτουν από την κριτική επεξεργασία των ιστορικών μαρτυριών με τις γνώσεις που αποκτήθηκαν κατά τη διδασκαλία του μαθήματος.

Η βαθμολογία κάθε ερώτησης των παραπάνω θεμάτων διαφοροποιείται ανάλογα με τον βαθμό δυσκολίας της. Η βαθμολογία καθορίζεται κατά τη διατύπωση των θεμάτων και ανακοινώνεται γραπτώς στους/στις μαθητές/-ήτριες.

Το πρώτο και το τρίτο θέμα λαμβάνονται με κλήρωση από την Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας. Το δεύτερο και το τέταρτο θέμα ορίζονται από τους/τις διδάσκοντες/-ουσες το μάθημα. Προς αποφυγή επικαλύψεων τα θέματα που ορίζονται από τους/τις εκπαιδευτικούς θα πρέπει να επιλέγονται από ενότητες της εξεταστέας ύλης διαφορετικές εκείνων από τις οποίες προέρχονται το 1.β. και το τρίτο θέμα.

2. Οι μαθητές/-ήτριες εξετάζονται στο μάθημα της Ιστορίας της Β' τάξης Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου σε τέσσερα (4) θέματα, καθένα από τα οποία βαθμολογείται συνολικά με είκοσι πέντε (25) μονάδες, ως εξής:

Το πρώτο θέμα περιλαμβάνει: α) ερωτήσεις «αντικειμενικού τύπου» (1.α.), που βαθμολογούνται με δέκα (10) μονάδες β) εξήγηση δύο (2) ή τριών (3) ιστορικών όρων/εννοιών (1.β.), που βαθμολογείται με δεκαπέντε (15) μονάδες.

Το δεύτερο θέμα περιλαμβάνει δύο ερωτήσεις σύντομης απάντησης, αναπαραγωγής ιστορικών γνώσεων, (2.α.) και (2.β.), και βαθμολογείται με είκοσι πέντε (25) μονάδες.

Το τρίτο και το τέταρτο θέμα περιλαμβάνουν από μία ερώτηση, καθεμία από τις οποίες βαθμολογείται με είκοσι πέντε (25) μονάδες και αναλύεται σε δύο επιμέρους ερωτήσεις (3.α. και 3.β./4.α. και 4.β.) με τις οποίες ελέγ-